

Тарас Сливчук

Науковий керівник: д.е.н., професор Лагодієнко В.В.
Тернопільський національний економічний університет**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНОГО РИНКУ УКРАЇНИ**

Розвиток ринку землі треба розглядати в контексті «малої та великої приватизації» в Україні протягом останніх десяти років, яка у свідомості переважної більшості громадян України справедливо сприймається, насамперед, як антисуспільне, антиукраїнське і злочинне явище, що характеризується великою несправедливістю, непрозорістю, корумпованістю, спрямованістю виключно в інтересах кримінально-кланових структур та окремих осіб, наближених до влади, а також призвело до страшних пропорцій і масштабів поляризації суспільства за рівнем матеріальних статків. З такими, насамперед, психологічними установками-переконаннями більшості громадян України без відповідної підготовки розпочинати масштабний процес розвитку ринку землі — найбільшого національного багатства, надбання багатьох поколінь українців, просто безперспективно, небезпечно і недопустимо.

Змінити такий стан речей дуже непросто. Але робити це потрібно, незважаючи на серйозність затрат на цьому шляху. В решті-решт це є єдиний і, мабуть, останній шанс влади продемонструвати своїм громадянам, що принцип справедливості та пріоритету прав людини – є найвищою цінністю в Україні, що держава існує для людини, що Україна має намір будувати правову державу.

Робити конкретні кроки в напрямку масштабного процесу становлення ринку землі в Україні не можна. Очевидним є також те, що наслідком перенесення старих технологічних принципів та підходів, старих схем організаційно-кадрового забезпечення, старих процедур і методик буде чергове, але катастрофічних масштабів, пограбування державою своїх громадян, а також можливий вибух непрогнозованих збурень та небаченої дестабілізації у суспільстві і, насамперед, в сільській місцевості.

Навіть не фахівцям з питань роздержавлення і приватизації зрозуміло, що доля незалежності України, доля української держави та її суверенітет, добробут українського народу — цілком і повністю залежать від того як буде використано стратегічні ресурси України та її стратегічні об'єкти.

Всю роботу із зазначеної проблематики необхідно розпочати з проведення серії відкритих (в прямому та непрямому ефірі телебачення і радіо) круглих столів за участю представників всіх політичних сил (партій, блоків партій), представників фракцій парламенту, представників виконавчої та судової гілок влади, представників громадськості з метою всебічного і глибокого аналізу та публічного обговорення:

- прорахунків, помилок і недоліків «малої та великої приватизації» державного майна та причин, що їх породили;
- пропозицій щодо шляхів та способів подолання причин негативних наслідків приватизації;
- пропозицій щодо вирішення проблеми виділення земельних паїв громадянам України, які незаконно були усунуті від процесу розпаювання земель та майна (насамперед, людей похилого віку);
- пропозицій концептуального характеру щодо стратегії функціонування та розвитку ринку землі в Україні в контексті пріоритетів розвитку України до 2020 року;
- варіантів можливих компромісів на політичному рівні з найбільш гострих і принципових питань стратегії, тактики, етапів та програми становлення ринку землі на період до 2020 року;
- пропозицій щодо організаційно-кадрового та аналітично-інтелектуального забезпечення процесу становлення ринку землі в Україні (в контексті пріоритетів розвитку України до 2020 року);

– пропозицій щодо першочергового переліку нормативно-правових актів, необхідних для правового забезпечення процесу становлення та розвитку ринку землі в контексті загальної стратегії розвитку України до 2020 року;

– схем взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських організацій на різних стадіях процесу становлення та розвитку ринку землі.

Звичайно, механізми виконання цих завдань буде деталізовано власне у Програмі, хоча засади викладено у Концепції. Так, наприклад, для відтворення людського потенціалу в сільській місцевості вживатимуться заходи щодо збільшення кількості робочих місць в галузях сільського господарства, у сфері переробки та зберігання продукції, агросервісного забезпечення, надання побутових послуг та в інших видах несільськогосподарської діяльності, доведення рівня оплати праці в сільському господарстві до середнього в національній економіці, забезпечення виплати заробітної плати у грошовій формі, залучення до системи соціального страхування осіб, зайнятих в особистих селянських господарствах, спрощення порядку реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності й надання допомоги безробітним в організації підприємницької діяльності. Для заохочення молоді до роботи і проживання в сільських населених пунктах планується передбачити надання земельних ділянок для осіб, які виявляють бажання працювати в аграрній сфері, організацію професійного навчання, надання соціальної допомоги, зокрема, у розв'язанні житлової проблеми, забезпечення розвитку творчих здібностей дітей та молоді, їхнього змістовного дозвілля, відпочинку та оздоровлення.